

ЗАКОН

за изменения и допълнения на Закона за частната охранителна дейност

(Обн., ДВ, бр. 15 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 80 и 82 от 2006 г., бр. 53 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г. и бр. 35 от 2010 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Аlineя 2 се изменя така:

„(2) Дейността по ал. 1 се извършва въз основа на писмен договор от:

1. търговци, регистрирани по реда на Търговския закон или по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, които са получили лиценз по реда на този закон;

2. търговци, регистрирани в държава - членка на Европейския съюз, в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария, които имат право да извършват такава дейност съгласно законодателството на държавата, в която са установени, и удостоверят, че отговорят на изискванията на този закон.”

2. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) Дейността по ал. 1 се извършва и от звена за самоохрана в структурите на търговци или юридически лица, които са получили лиценз по реда на този закон.

(4) Министърът на вътрешните работи съвместно с министъра на икономиката, енергетиката и туризма издават наредба за реда, по който търговците по ал. 2, т. 2 удостоверят, че отговарят на изискванията на този закон.”

§ 2. В чл. 4 ал. 1 се изменя така:

„(1) Частна охранителна дейност се извършва само след получаване на лиценз или удостоверение правото на лицата по чл. 2, ал. 2, т. 2.”

§ 3. В чл. 5, ал. 1 т. 5 се изменя така:

„5. самоохрана на имущество на търговци или юридически лица.”

§ 4. В чл. 11 ал. 1 се изменя така:

„(1) Самоохраната на имущество на търговец или юридическо лице е дейност,

осъществявана от служители на търговеца или юридическото лице, обособени в самостоятелно структурно звено за охрана.”

§ 5. Наименованието на глава втора се изменя така:

„ЛИЦЕНЗ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОХРАНИТЕЛНА ДЕЙНОСТ”

§ 6. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и се изменя така:

„(1) Лицензи за извършване на частна охранителна дейност по чл. 5, ал. 1, т. 1 - 4 се издават само на търговци, регистрирани по реда на Търговския закон или по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.”

2. Създава се ал. 2:

„(2) Лиценз за извършване на частна охранителна дейност по чл. 5, ал. 1, т. 5 се издава на търговец или юридическо лице.”

§ 7. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. АLINEЯ 1 се изменя така:

„(1) За получаване на лиценз за извършване на дейности по чл. 5, ал. 1 лицата подават писмено искане до компетентния орган.”

2. В ал. 2:

а) в т. 1 накрая се добавя „или в регистър БУЛСТАТ”;

б) в т. 3 след думите „събирателно дружество” се добавя „или юридическо лице”;

в) в т. 4 след думата „търговецът” се добавя „или юридическото лице”;

3. В ал. 3 след думите „на търговското дружество” се добавя „или на юридическото лице”.

§ 8. В чл. 16, ал. 2 и 3 след думата „търговецът” се добавя „или юридическото лице”.

§ 9. В чл. 18 ал. 2 се изменя така:

„(2) До 31 март всяка календарна година лицата, извършващи дейност по чл. 5, ал. 1, подават декларация, че не е настъпила промяна в обстоятелствата по чл. 15.”

§ 10. В чл. 19, ал. 1 след думата „търговецът” се добавя „или юридическото лице”.

§ 11. Член 20 се изменя така:

„Чл. 20. Търговците или юридическите лица са длъжни в 14-дневен срок писмено да уведомят органа, издал лиценза или вписал удостоверяването по чл. 2, ал. 2, т. 2, за промяна на обстоятелствата по чл. 15 и чл. 27, ал. 2.”

§ 12. В чл. 21 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 1 след думата „търговецът” се добавя „или юридическото лице”;

б) точка 3 се изменя така:

„3. ръководителят на охранителната дейност или определените за охранители служители не отговарят на условията по чл. 27, ал. 2.”

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Издаденият лиценз не се отнема, ако в едномесечен срок търговецът или юридическото лице отстрани допуснатото нарушение на чл. 27, ал. 2.”

§ 13. Член 23 се отменя.

§ 14. В чл. 24 се правят следните изменения:

1. Основният текст на ал. 2 се изменя така:

„(2) За всеки обект, поет за охрана, лицата, извършващи дейност по чл. 5, изготвят и съхраняват на обекта и план за неговата охрана, който включва:”.

2. В ал. 3 след думите „органа, издал лиценза” се добавя „или вписал удостоверяването по чл. 2, ал. 2, т. 2”.

§ 15. Член 27 се изменя така:

„Чл. 27. (1) Ръководител на охранителна дейност или охранител може да е лице, което работи по основно трудово правоотношение на длъжност „ръководител на охранителна дейност”, съответно „охранител”, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите въз основа на сключен трудов договор с лице, извършващо дейност по чл. 5.

(2) За длъжността „ръководител на охранителна дейност” лицата, извършващи дейност по чл. 5, могат да сключат трудов договор само с пълнолетно и дееспособно лице с не по-ниско от средно образование, а за „охранител” - с пълнолетно и дееспособно лице с не по-ниско от основно образование. При сключването на трудовия договор се представят следните документи:

1. документ, че кандидатът е гражданин на държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;

2. документ за завършено образование;

3. свидетелство за съдимост;

4. служебна бележка от Националната следствена служба, че лицето не е привлечено като обвиняем за умишлено престъпление от общ характер;

5. служебна бележка от районната прокуратура по постоянен адрес на лицето, че то не е привлечено като обвиняем за умишлено престъпление от общ характер;

6. декларация от лицето, че не е привлечено като обвиняем за умишлено престъпление от общ характер;

7. медицинско удостоверение, че лицето е физически и психически здраво.

(3) Документите по ал. 2 трябва да бъдат издадени не по-рано от 6 месеца преди сключване на трудовия договор с изключение на документите по ал. 2, т. 2.

(4) В 14-дневен срок от сключването на трудовия договор лицата, извършващи дейност по чл. 5, уведомяват писмено за това компетентния орган, издал лиценз или вписал удостоверяването по чл. 2, ал. 2, т. 2, като посочват трите имена, единния граждански номер (ЕГН) или личния номер на чужденец (ЛНЧ), номера на трудовия договор и срока, за който е сключен. В същия срок компетентният орган се уведомява и за прекратяване на трудовото правоотношение. Уведомяването се извършва чрез директора на съответната областна дирекция на МВР, на чиято територия работят лицата по ал. 1.

(5) Лицата, извършващи дейност по чл. 5, съхраняват за срок 3 години след прекратяване на трудовото правоотношение и при поискване представят за проверка на компетентните органи документите по ал. 2 и 4.”

§ 16. В чл. 28 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Лицата, заемащи длъжност „ръководител на охранителна дейност” и „охранител”, преминават първоначално обучение в учебни заведения, които имат право да обучават лица за професия „охранител”. Лицата, които притежават професионална квалификация „охранител”, не преминават първоначално обучение.”

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Служителите по ал. 1 изпълняват дейност по охрана след успешно завършване на курса за първоначално обучение.”

§ 17. В чл. 40 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В МВР се изгражда и поддържа Единен автоматизиран централизиран регистър на лицензите за дейностите по този закон.“

2. В ал. 2:

а) основният текст се изменя така:

(2) Единният автоматизиран централизиран регистър на лицензите съдържа данни за:”;

б) точки 1 и 2 се изменят така:

„1. търговците или юридическите лица с издаден лиценз за извършване на частна охранителна дейност, отказите за издаване на лиценз и отнетите лицензи;

2. търговците по чл. 2, ал. 2, т. 2, на които е удостоверено правото за извършване на частна охранителна дейност;”.

§ 18. В чл. 42 основният текст на ал. 1 се изменя така:

„(1) Който извършва дейност по чл. 5 без лиценз или без удостоверяване по чл. 2, ал. 2, т. 2, се наказва:”.

§ 19. Член 44 се изменя така:

„Чл. 44. Лице, извършващо дейност по чл. 5, което не изпълни задълженията си по чл. 18, ал. 2 или по чл. 20, се наказва с имуществена санкция в размер 1000 лв. за всяко отделно нарушение.”.

§ 20. Наименованието „Допълнителна разпоредба” се заменя с „Допълнителни разпоредби” и в тях се създава § 1а:

„§ 1а. Министерството на вътрешните работи осигурява възможност за приемане на документите по чл. 15, чл. 18, ал. 2, чл. 20, чл. 24, ал. 3 и чл. 27, ал. 4 в електронна форма при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 21. Звената за самоохрана могат да продължат да осъществяват дейност по досегашния ред в срок до една година от влизането в сила на закона.

§ 22. Параграф 16 влиза в сила 6 месеца след влизането в сила на закона.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на Г.
и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛНА
НАРОДНОТОСЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за частната охранителна дейност

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за частната охранителна дейност (ЗЧОД) е изготвен във връзка с необходимостта от хармонизиране на българското законодателство с изискванията на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) в областта на свободното предоставяне на услуги в изпълнение на ангажиментите на Министерството на вътрешните работи по Плана за действие за постигане на националната цел за намаляване на административната тежест с 20 на сто до края на 2012 г., както и с прецизиране на текстове, които създават проблеми при практическото прилагане на закона.

Предложените в законопроекта изменения и допълнения целят да приведат разпоредбите на Закона за частната охранителна дейност в съответствие с разпоредбите на ДФЕС и по-специално с чл. 49, свързан с правото на установяване, и чл. 56, свързан със свободното предоставяне на услуги, както и на произтичащите от тях принципи за равнопоставеност, недискриминация и взаимно признаване.

С промяната на чл. 2, ал. 2 от ЗЧОД се урежда възможността, от една страна, търговци, регистрирани в държави - членки на Европейския съюз, в държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и в Конфедерация Швейцария, да кандидатстват за лиценз за извършване на частна охранителна дейност в Република България и, от друга страна, да бъде признато правото на търговци, които вече са получили право да извършват такава дейност съгласно националното законодателство на държавата, в която са установени и удостоверят, че отговорят на изискванията на Закона за частната охранителна дейност.

Съгласно практиката на Съда на Европейската общност държавите членки при прилагането на своите национални изисквания спрямо търговци, установени в друга държава членка, не могат да дублират изисквания, които са еквивалентни или сравними по отношение на своята цел, които търговецът вече е изпълнил в своята държава членка.

По данни на Европейската конфедерация на частните услуги за сигурност в 90 на сто от държавите - членки на Европейския съюз, за извършване на частна охранителна дейност се изисква получаване на лиценз или разрешение. Тъй като изискванията за издаване на лиценз или разрешително в отделните държави членки са различни измененията на ЗЧОД предвиждат министърът на вътрешните работи съвместно с министъра на икономиката, енергетиката и туризма да издадат наредба за реда, по който търговците, които са получили право да извършват частна охранителна дейност в друга държава членка, ще удостоверяват, че отговарят на националните изисквания. По този начин ще се осигури равнопоставеност и еквивалентност между нормативните изисквания за извършване на частна охранителна дейност към българските субекти и субектите от други държави членки.

Във връзка с предложените изменения в чл. 2 се изменя и чл. 13, който определя субектите, на които се издава лиценз при условията и по реда на ЗЧОД.

Съгласно действащия закон субектите се делят на две категории: търговци и звена за самоохрана в структурите на търговците, които осъществяват една и съща дейност, но по два различни режима: лицензионен - за първите, и регистрационен - за звената за самоохрана. По този начин в чл. 2, ал. 2 е нарушен принципът на равнопоставеност на субектите, извършващи частна охранителна дейност в условията на пазарна икономика. Предлага се уеднаквяване на режима за извършване на частна охранителна дейност. Самоохраната ще продължи да се осъществява както от търговци, така и от юридически лица чрез обособяване на самостоятелни структурни звена за охрана с оглед гарантиране сигурността на имуществото на тези лица. При лицензиране на самоохраната размерът на таксата за лиценза ще бъде съобразен със спецификата на дейността.

С цел отстраняване на практически проблеми при прилагането на ЗЧОД се предлага изменение на чл. 24, ал. 2, като изрично се указва, че планът за охраната на даден обект се съхранява на самия обект. Практиката до момента е плановете за охрана да се съхраняват в централните офиси на фирмите, което създава проблеми при извършването на проверки и инспекции на място.

С изменението на чл. 27 се урежда възможността за граждани на държави - членки на Европейския съюз, на държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и на

Конфедерация Швейцария да кандидатстват за длъжностите „ръководител на охранителна дейност” или „охранител” към лица, извършващи частна охранителна дейност на територията на Република България. Тази промяна цели да премахне от ЗЧОД несъответствието му с принципа на недискриминация въз основа на гражданството, установен в чл. 18 от ДФЕС, както и да осигури равнопоставеност между гражданите на държави - членки на Европейския съюз, при кандидатстването и заемането на длъжностите „ръководител на охранителна дейност” или „охранител”.

Въвежда се и изискването охранителите да са наети след сключване на трудов договор за основно трудово правоотношение, което ще даде по-голяма гаранция на самите лица и ще ангажира в по-голяма степен отговорността на работодателите. С това ще се предотвратят възможностите за злоупотреба с правата на охранителите при множеството случаи от практиката на сключени с тях трудови договори за допълнителен труд.

В по-голямата част от държавите - членки на Европейския съюз, е въведено изискването за професионална квалификация за лицата, които ще се грижат за сигурността на живота, здравето и имуществото на хората. В Република България вече е въведена професията „охранител”, която е включена в Националната класификация на професиите. Това налага изискването за професионална квалификация на кандидатите за осъществяване на тази дейност.

Предложено е и отпадане на изискването за удостоверение за психологическа пригодност, което е продиктувано от факта, че този удостоверителен документ отразява поведенческата специфика на личността, а не неговото психично здраве, което е от значение преди всичко за работодателя при определяне на вида охранителна дейност, която кандидатът би могъл да осъществява, а не за регулаторния орган. На следващо място, законодателят вече е приел за целесъобразно такъв документ да не се изисква и за притежаване, носене и употреба на огнестрелно оръжие.

В чл. 40 се предлага допълнение, съгласно което в регистъра към Министерството на вътрешните работи за издадените, отнетите и отказаните лицензи се вписват и търговците, на които е удостоверено правото, придобито в друга държава членка, за извършване на охранителна дейност на територията на Република България.

С оглед улесняване на бизнеса в Допълнителните разпоредби на законопроекта се създава § 1а, който предвижда осигуряване на възможност подаването на документите при кандидатстването за получаване на лиценз,

подаването на декларации и уведомления съгласно изискванията на ЗЧОД да може да се извършва и по електронен път при спазване изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис. По този начин Министерството на вътрешните работи изпълнява част от поетите ангажименти във връзка с изпълнението на мерките по Плана за действие за постигане на националната цел за намаляване на административната тежест с 20 на сто до края на 2012 г. Тя е разработена във връзка с Програмата за действие на Европейската комисия за намаляване на ненужната административна тежест.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)